

Opgave 1 Problematisch alcoholgebruik onder jongeren

Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2.

Inleiding

Nederlandse jongeren drinken problematisch veel, zo blijkt uit internationaal onderzoek. Elf landelijke en regionale organisaties hebben minister Schippers en staatssecretaris Van Rijn (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) daarom middels een zogenaamd Alcoholmanifest opgeroepen om met maatregelen te komen (tekst 1). Een van de oproepen uit het manifest heeft betrekking op het verschijnsel 'blurring': branchevervaging, waarbij een aantal winkels hun klanten alcoholische drankjes aanbieden en de grens tussen horeca en detailhandel vervaagt (tekst 2).

Lees de regels 1 tot en met 26 van tekst 1.

'Bingedrinken' onder jongeren kan beschouwd worden als een politiek probleem.

- 2p 1 Noem twee kenmerken van een politiek probleem die te herkennen zijn in de regels 1 tot en met 26 van tekst 1. Geef bij elk kenmerk een ander bijpassend citaat.

Lees tekst 2.

De regering en Kamer hebben verschillende taken. De Kamer beschikt over verschillende formele middelen om haar taken uit te voeren. In de regels 26 en 55 van tekst 2 staat **(a)** waar oorspronkelijk een formeel middel van de Kamer genoemd werd. Met dat formele middel spreekt de Kamer de regering aan op één van haar taken.

- 3p 2
- Welk formeel middel moet staan op de plaats van **(a)**?
  - Bij welke taak van de Kamer hoort dat middel?
  - Op welke van haar taken wordt de regering met dat formele middel aangesproken?

Gebruik tekst 1 en tekst 2.

Elf organisaties willen de politiek beïnvloeden en hebben daartoe een oproep gedaan in een Alcoholmanifest. Het barrièremodel beschrijft de politiek als een proces waarin verschillende barrières genomen moeten worden om een doel te bereiken. De oproep waarvan sprake is in de regels 22 tot en met 26 van tekst 1, is bedoeld om één van die barrières te nemen. En uit tekst 2 is op te maken welke andere barrière genomen moet worden.

- 2p 3
- Leg uit over welke barrière de organisaties het politieke probleem proberen te krijgen met hun oproep in de regels 22 tot en met 26 van tekst 1.
  - Leg uit welke barrière volgens tekst 2 nog genomen moet worden.

De VVD was twee maanden eerder (december 2016) van plan om een wetsvoorstel in te dienen om 'blurring' wettelijk toe te staan. Dat is tegengesteld aan de wens van ChristenUnie, CDA en PvdA om 'blurring' tegen te gaan.

De vier partijen ChristenUnie, CDA, PvdA en VVD hebben hun wortels in drie verschillende ideologische tradities. De ideologie van de VVD verschilt op één punt wezenlijk van de andere twee ideologieën en dat verschil kan de tegengestelde standpunten ten aanzien van 'blurring' voor een deel verklaren.

- 4p 4
- Geef bij elk van de partijen de ideologie.
  - Geef het verschil tussen de ideologie van de VVD enerzijds en de twee andere ideologieën anderzijds waarmee de tegenstelling met betrekking tot 'blurring' verklaard kan worden.
  - Leg je antwoord uit.

De handhaving van de Drank- en Horecawet berust deels bij de Rijksoverheid en deels bij de gemeenten. De verhouding tussen de Rijksoverheid en de gemeenten is vastgelegd in de grondwet. Daarbij is uitgegaan van het beginsel 'autonomie en medebewind'. In tekst 2 zijn enkele kenmerken van dat beginsel te herkennen.

- 4p 5
- Noem een kenmerk van autonomie dat te herkennen is in tekst 2.
  - Noem een kenmerk van medebewind dat te herkennen is in tekst 2.
  - Geef bij elk kenmerk een bijpassend citaat uit tekst 2 en leg je keuze uit.

Opgave 1 Problematisch alcoholgebruik onder jongeren

tekst 1

Alcoholmanifest tegen 'bingedrinken'

De prijs van alcohol moet omhoog en het aantal plekken waar drank gekocht kan worden omlaag. Dat schrijven elf landelijke en regionale organisaties die dagelijks te maken hebben met de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik in een Alcoholmanifest. Ook zou er niet langer reclame voor drank moeten worden gemaakt.

De afgelopen jaren is er volgens deze organisaties, waaronder de koepel van GGD's en het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP, belangrijke winst geboekt met het terugdringen van het gebruik van drank door jongeren onder de zestien jaar.

Het is echter niet gelukt om het zogenoemde 'bingedrinken' (veel drinken in korte tijd) onder jongeren te verminderen. Daarom roepen de organisaties minister Edith Schippers en staatssecretaris Martin van Rijn (Volksgezondheid) op om actie te ondernemen.

Maatregelen

De voorgestelde maatregelen in het Alcoholmanifest, die in lijn liggen met de adviezen van het Wereld Economisch Forum (WEF) en de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), zijn volgens de organisaties betaalbaar, uitvoerbaar en kosteneffectief.

De Stichting Verantwoorde Alcoholconsumptie (STIVA) is echter totaal niet te spreken over het manifest. "Het Nederlandse alcoholbeleid is zeer succesvol. Dit manifest noemt alle positieve ontwikkelingen van de afgelopen vijftien jaar niet. Daarmee is het misleidend", zegt directeur Peter de Wolf.

Volgens STIVA doen de maatregelen denken aan het Scandinavische beleid, terwijl in Scandinavië mensen juist meer zijn gaan drinken. "Het is daarom zonde het Nederlandse beleid overboord te kieperen en in te ruilen voor maatregelen uit andere landen waar het veel beroerder gaat."

naar: AD, 1 november 2016

tekst 2

Wijntje drinken bij de kapper mag niet meer

- Bij kledingwinkels, de supermarkt en de kapper krijg je voortaan weer alleen koffie en thee aangeboden en geen alcoholische drankjes meer.
- 5 Formeel zijn de kleine, zelfstandige slijters de enige ondernemers in Nederland die hun klanten alcohol mogen schenken, maar de laatste jaren hebben allerlei winkels de
- 10 vrijheid genomen om hun klanten met een alcoholisch drankje te verrassen. Op deze manier vervagen de grenzen tussen horeca en detailhandel. Gemeenten gedogen dit
- 15 verschijnsel, dat 'blurring' wordt genoemd. 'To blur' is het Engelse werkwoord voor vervagen.
- Een Kamermeerderheid wil nu dat staatssecretaris Martin van Rijn (van
- 20 Volksgezondheid, Welzijn en Sport) op de valreep van zijn termijn een brief aan alle gemeenten stuurt, waarin hij hen waarschuwt dat dit gedogen in strijd is met de Drank- en
- 25 Horecawet. Hij heeft al toegezegd dit te gaan doen. ...**(a)**... is een gezamenlijk initiatief van
- ChristenUnie, CDA en PvdA. Zij geven daarmee gehoor aan het
- 30 Alcoholmanifest, waarin elf gezondheidsorganisaties de regering oproepen om 'blurring' te stoppen. Wetenschappelijk staat namelijk vast dat uitbreiding van het aantal
- 35 verkooplocaties van alcohol leidt tot meer alcoholproblematiek.
- STAP, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid, heeft in de laatste anderhalf jaar met succes
- 40 procedures en/of rechtszaken gevoerd tegen zeven gemeenten die 'blurring' toestonden. Vaak was dat in aanvulling op handhavingsverzoeken van de Koninklijke Slijters Unie. "Een
- 45 unieke samenwerking", zegt Van Dalen, directeur van STAP. "We hebben op dit gebied dezelfde belangen: zorgen dat het schenken en verkopen van alcohol beperkt
- 50 blijft."
- Van Dalen heeft goede hoop dat alcoholische drankjes definitief uit de winkels verdwijnen, al krijgen we binnenkort een nieuw kabinet. "Als je
- 55 kijkt welke partijen ...**(a)**... hebben ondertekend, kan het goed zijn dat het bij de coalitiebesprekingen aan de orde komt."

bron: Nederlands Dagblad, 28 februari 2017